

later is the first step to never

Built Upon Excerpts from Rabbi Rosner¹

וְיִתְּצֻבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר (שמות יט, יז)

This week's Parsha touches upon מעמד הר סיני. One of the most famous Gemaras, often brought on שבת פרשת יתרו, is the Gemara in

(Shabbat 88a) Avdimi Bar Chasa said that this passuk teaches you that G-d turned the whole mountain over their heads. He said, if you accept the Torah, good. But if not, <u>שם תהא קבורתכם</u> , over there will be your burial.	שבת (דף פח.) א"ר אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכלה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו <u>שם תהא קבורתכם</u> .
---	---

There are, truly, so many questions and points to be raised in this Gemara. One of the questions, often discussed, is the seeming contradiction between our נעשה ונשמע (*willingly* accepting the Torah) vs. Hashem's *forcing* it upon us (like a barrel). But not many discuss (or even pick up on) the grammatical anomaly at the end of the Gemara -that being "שם תהא קבורתכם".

למה "שם"?

R' Chaim Shmulevits asked, why does it say שם, *over there* will be your burial?

(לכאור') היה צריך להיות "כאן" או "פה"! זו שאלת הרב חיים שמואלביץ²

It would, seemingly, be more appropriate to say כאן or פה, *over here* will be your burial!?! They were right under the mountain, and all that G-d needed to do, if they did not accept the Torah, was to drop it on His People! So why does it say שם, "over there"?

הרב חיים שמואלביץ מסביר שיש פה מסר נוקב: [גישת ה]שם - תהא קבורתכם. אם נאמר דברים כמו "אז", "בעתיד אני אשתנה", "הדיאטה ממחר" (ליקוטי מוהר"ן תורה רע"ב), "לא עכשיו" - גישה כזו (גישת ה"שם") תקבור את כל השאיפות שלנו! אסור להתמהמה.

The answer he gives is key to understanding the greatest weapon of the יצר הרע. Procrastination. "When I have finished paying off my mortgage, I will free up some time from work, and *then* I will make time to learn Torah." "When I finish marrying

¹ Rabbi Rosner's "[Sichas Chaim: The Experience of מעמד הר סיני](#)". Also, credit to [Yosef Farhi](#). Edit: Rav Rosner also mentions this שם תהא קבורתכם idea at the end of [3 Life Messages from הפטרת זכור](#). And yes, he also mentions it (at the end of) the identical sicha given 1 year prior [שיתת חיים - Life Messages from הפטרת פרשת זכור](#).

² הרב חיים שמואלביץ התמנה לראש ישיבת מיר פעמיים, כיהן בתקופת השואה, כשברחה הישיבה מאירופה לשנגחאי ולאחר מספר שנים עלתה לארץ. דרוש מקור איפה בדיוק הוא שואל שאלה זו.

off my kids, *then* I will have some time to attend a Torah class." "When it works out for me, *then* I will spend time learning with my kids." שם - **Then!!!** That later date! That is when I will learn. But that later date does not have a date. That later date is always "later". "Sham" will be the burial of that idea. The burial of your ability to grow.

איך זה נכנס בפשט? ה' אומר לעמ"י שאם הם מתכוונים להתמהמה עם קבלת התורה (לא עכשיו, נחשוב על זה קצת...) לא רק שזה יהיה קבורתם - זה יקבור את עצם האפשרות לזכות בתורה... הרי עד אז - עמ"י היה במעמד של כל אֶשֶׁר-דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה. אלוקים לא אהב את זה! לכן הוא מוכיח את עמ"י ובתגובה מגיע הנְעֻשָׁה וְנִשְׁמָע.

Don't say, when I will free up time, I will learn- for you may never have free time! (Avot 2, 4) The Chassidic masters put a twist on that. Don't say when I have free time I will learn, because it could be that G-d wants your learning to be that of "a busy person who finds time for learning"! He wants to see if and how much you value Torah, if you make time for it, even though you are so, so, busy!

At the end of your life, your greatest regret will be procrastination. The Chafetz Chaim said it. "The greatest חשבון, accounting, you are going to have to answer up to G-d after your death, is, "Why did you live without a חשבון, without a plan." Procrastination is like a credit card: it's a lot of fun until you get the bill.

The חכמי אומות העולם, the wise gentiles, say that the greatest procrastination in the world is web browsing and email checking. One study says that the average American checks his phone 110- 221 times a day. I hope that I am not an average American. I do not want it to be written on my grave that I spent so much of my life checking emails or browsing the web. What a waste of a life, even waste of a tombstone! שם תהא קבורתכם, Your biggest "grave", your biggest value-time-killer, is procrastination. **Rabbi Shlomo Ibn Gebirol said it best: דואג על איבוד דמיו ואינו. A man is worried about the loss of his money, but he is not worried about the loss of his days. His money does not help him, and his days won't return!**

עריכה (01.05.2022 חבורה ביס פלאנט מחוץ לסרט תמונת ניצחון - טיול במודיעין אוגדה 143): במגילת אסתר אל תידימי בנפשך לעת הזאת. ברגע הזה. וגם כשלא נראה את פירות עמלינו תענית כג עמוד א גבי סיפור החרוב. איכא מדרש דומה מפרשת קדושים עם אדריאנוס שם דווקא הסוף חיובי ונותנים גם לאדריאנוס להינות מהפירות.

Perhaps we already saw this message in last week's Parsha (פרשת בשלח)

ח וַיָּבֹא, עֲמֶלְק; וַיִּלָּחֶם עִם-יִשְׂרָאֵל, בְּרָפִידִם.

ט וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה

בְּחַר-לָנוּ אֲנָשִׁים, וְצֵא הַלָּחֶם בְּעֶמְלֶק מִסָּר.

אָנְכִי נִצֵּב עַל-רֹאשׁ הַגִּבְעָה, וּמִטָּה הָאֱלֹקִים, בְּיָדִי.

Seemingly, Moshe pushes off the war to the following day. The Chasam Sofer picks up and questions this. Was Moshe afraid of going to war? Or in his Lashon:

נפחדו ממלחמת עמלק?! [שהרי **נראה שמשנה דוחה המלחמה למחרת**]

אז זהו שה תורה תמימה/מכילתא (**יומא נב: רשי ותוספות**) מביא שהפסוק שלנו הוא "אחד מן המקראות שאין להם הכרע!" דאפשר לקרוא את הפס' בצורה שונה:
בְּחֶר-לְנוּ אָנָשִׁים, וְצֵא הַלָּחֶם בְּעַמְלֶק [מיד!]
מִקֵּר אָנְכִי נִצֵּב עַל-רֹאשׁ הַגִּבְעָה, וּמִטָּה הָאֱלֹקִים, בְּיָדִי.
מִקֵּר אנכי נצב להתפלל - כי היום אין אתה זקוק לתפילתי.

עלינו לזכור שהמלחמה מתחילה מיד. יצר הרע לא מחכה למחר. **הרב יצחק הוטנר** (מתלמידי הראי"ה קוק) נהג לספר שהיצר הרע הוא החברותא הכי טובה. לא נרדם, לא מאחר ועקבי ביותר. אני לא רומז כלום לחברותות שלי - כן...? המלחמה לא תחכה לנו. למעשה, היא כבר התחילה.³

פרשת כי-תשא" (שמות לד)

~~א וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כָּסֹל לְךָ שָׁנִי לַחַת אֲבֹנִים כְּרֹאשֵׁינִים ...~~
~~ב וְהָיָה נֶכּוֹן לְבִקֵּר וְעָלִיתָ בְּבִקֵּר אֶל הָרֹסִי וְנִצַּבְתָּ לִּי שָׁם עַל רֹאשׁ הָהָר.~~
~~ד ... וַיִּשְׁכַּם מֹשֶׁה בְּבִקֵּר וַיַּעַל אֶל הָרֹסִי~~

להבדיל אלף אלפי הבדלות, אף עמ"י השכימו אך בהקשר הפוך. השכימו לעבוד את העגל. **וישכימו ממחרת ויעלו עלת ויגשו שלמים וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק. (שמות לב, ו)**

ההשכמה של אבהרם אבינו להקריב את יצחק בנו... קמ"ל ש
he slept like a baby that night
לפי הרב רוזנר⁴
one of the most underrated psukim in the torah...
זכמובן שזאת לעומת ההשכמה של בלעם בבוקר ויחבוש את אתונו

שבת (לא.) אמר רבא: בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו:

1. נשאת ונתת באמונה,

2. קבעת עתים לתורה,

³ "Parashat Yitro - The Avi Ezri's Hakdama". Also mentioned ריש Famous Gemara נב סוכה:

⁴ "Last 8 פסוקים in the תורה: Climax or Letdown" (at 26:44).

Also "Getting the Most Out of the Chagim" (skip to 48:44).

3. עסקת בפריה ורביה,

4. צפית לישועה,

5. פלפלת בחכמה,

6. הבנת דבר מתוך דבר?

לקבוע עתים לתורה - ולא תורה לעתים⁵

Set (the) Itim for the torah and not the torah to the itim

משנה ברורה סימן קנה סק (ד) שלא יעבירונו - דעיקר מצות ת"ת אין לה שיעור וחיובה הוא כל היום כ"ז שיש לו פנאי וכדכתיב לא ימוש ספר התורה הזה מפיד וגו' וכשיש לו פנאי והוא מבטל מלמוד תורה מרצונו הוא קרוב למה שאחז"ל [סנהדרין צ"ט] על הפסוק כי דבר ה' בזה זה שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק. ואחז"ל [ירושלמי סוף פ"ט דברכות] ר' חלקיה בשם ר' סימון העושה תורתו עתים [ר"ל שאינו לומד אלא בעתות מיוחדות כלומר קובע תורה לעיתים אף שיש לו פנאי ללמוד יותר] הרי זה מפר ברית ויליף זה מן הכתוב עת לעשות לה' הפרו תורתך [ועיי'ש בפירוש הפני משה] אלא הכונה בקביעת עתים לתורה הוא שצריך האדם ליחד עת קבוע בכל יום שלא יעבירונו בשום פעם. ואם אירע לו אונס שלא היה יכול להשלים הקביעות שלו ביום יהיה עליו כמו חוב וישלימנו בלילה וכדאמרינן [עירובין ס"ה] רב אחא בר יעקב יזיף ביממא ופרע בלילא. וכתבו האחרונים שלעולם קודם שיצא מביהמ"ד שחרית אפילו אם אירע לו אונס שלא יוכל ללמוד בקביעות ילמוד עכ"פ פסוק אחד או הלכה אחת:

צ'רלי הררי בדבר תורה שלו לפסח על מהות המצה.

Zaidy, upon discussing rav Rosner's Eikev 5780 parsha shiur re. The pshat of לחזות השם (which shares this concept of not procrastinating) quoted an old German poem:

Morgen Morgen	Tomorrow Tomorrow
Nur Nicht Heute	Just not today
Sagen Alle Faule Leute	So say all the lazy people !!

כפי שהיפנתי ב"תצוה" - עיין [רב רוזנר שלח 5780 \(32:11\) בשם הדרש משה](#) - do it now.

⁵ "[Rabbi Shalom Rosner: Living in Diaspora vs Eretz Yisroel What is a Good Jew to Do?](#)"

Also ["Rabbi Rosner- The Mitzvah of Yishuv Eretz Yisrael"](#) (ON YUTORAH [הרב רוזנר - יישוב ארץ ישראל](#))

Also "Getting the Most Out of the Chagim" (skip to 42:24).

Also "הלכות ייחוד" (skip to 06:37).

Also "שיחת חיים - אמונה" (skip to 35:33).

Also "Behar Bechukosai 5780" (skip to 43:13).

Also "So Many Mitzvos" Sichas Chaim (skip to 12min in).

בולגריה סקי סלופ "פשדגכאשדגכקשדגכ ישדגכט!"

אין מקדימין במצוות

Built Upon Excerpts from Rabbi Rosner⁶

עד כאן עסקנו בחשיבות של להקדים למצוות ("זריזין מקדימין למצוות"). אבל זה רק צד אחד של המטבע. עכשיו שהקדמנו והגענו למצוה - עלינו להוריד הילוך ולקחת את הזמן. הרב רוזנר דייק זאת "זריזין מקדימין למצוות" ולא "זריזין מקדימין במצוות" -
...one should act swiftly to engage in the performance of a mitzva, but once involved in a mitzva, one should perform the mitzva carefully and wholeheartedly.⁷

אם אתם מקבלים התורה - מוטב

רק אם נקבל את התורה - מוטב. כפייה לא תעזור, אם הקבה יצטרך לכפות את התורה עלינו - שם תהא קבורתכם. זה לא יחזיק מעמד! היהדות תיגמר ותסתיים בקבורה שלנו ולא תעבור ותימשך לדורות הבאים. על מנת שהתורה תישאר תיחזק ותיבקע בנו לדורי דורות - צריך להיות אקטיבי! לקבל אותה. מרצון. כי מה שבא

בקלות - הולך בקלות. כפיית התורה לא תחזיק מעמד. **רק הדמים מודיעים! ע"ע**

פרשת תצוה.

⁶ Rosner Pesachim 4 (29:47)

Also in Vayechi 5781 (after 40min in).

The Friday Shiur : "[Parashat Yitro - The Avi Ezri's Hakdama](#)"

⁷ Shalom Rav on Pekudei p493 footnote 3. Also mentioned [Hagaddah Thoughts 5781 \(limited KBY edition\)](#) (skip to 03:19).

"למה הולד דומה במעי אמו?... ומלמדין אותו כל התורה כולה... וכיון שבא לאויר העולם, בא מלאך וסטר על פיו ומשכחו כל התורה כולה" (נדה דף ל:). מה שבא בקלות - הולך בקלות.⁸

צריך עמל! עבודה קשה "בְּזַעַת אֲפִיךָ תֹאכַל לֶחֶם"
זה לא חכמה לדעת הכל - אלא ללמוד אותו כך שהוא ייתבע בך חותם וייקבע שם לדורות.

life's not about knowing it all its about earning it and making it part of you

Rav rosner discusses this [Mishpatim 5781](#) e.g ריש לקיש saying:

אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליהם.
מייקל ג'ורדן (הצדיק מיכאל ירדן) נזרק מהקבוצת כדורסל של התיכון שלו ואע"פ כן - יותר נכון - בזכות זאת טרח עמל ויגע וזה מה שהפך אותו לאדם הענק שכולנו זכינו להכיר.

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדִּין חֵתֵן מֹשֶׁה (שמות יח, א)⁹

רשי ד"ה יתרו שבע שמות נקראו לו: [אחת מהם] יתר על שם שייתר פרשה אחת בתורה [שנאמר] "וְאַתָּה תִּחְזָה".

קושיית הקוצקר¹⁰: מה עם ה"תוכחה" של יתרו למשה לפני ההצעה? למה רש"י לא מצטט את זה?
יג וְיִהְיֶה מִמֶּחֱרָת וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה לְשֹׁפֵט אֶת הָעָם וַיַּעֲמֵד הָעָם עַל מֹשֶׁה מִן הַבֶּקֶר
עד הערב. יד וַיֵּרָא חֵתֵן מֹשֶ�ה אֶת כָּל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה לָעָם וַיֹּאמֶר: מָה הַדָּבָר
הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה לָעָם? מַדּוּעַ אַתָּה יּוֹשֵׁב לְבִדָּךְ וְכָל הָעָם נֹצֵב עֲלֶיךָ מִן
בֶּקֶר עַד עֶרֶב? יז ... **לֹא טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה! יח נָבַל תִּבֶּל גַּם אַתָּה**
גַּם הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר עִמָּךְ כִּי כִבֵּד מִמֶּךָ הַדָּבָר לֹא תוּכַל עֲשׂוֹהוּ לְבִדָּךְ. יט עַתָּה
שָׁמַע בְּקוֹלִי אִיעֲצָךְ ... כא וְאַתָּה תִּחְזָה מְכַל הָעָם אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹקִים
אֲנָשֵׁי אֶמֶת שִׁנְאִי בָצַע וְשָׁמַת עֲלֵהֶם שָׂרֵי אֱלֹפִים שָׂרֵי יָמֹת שָׂרֵי חֲמֻשִּׁים

⁸ Mentioned in "[Shalom Bayis: Mars and Venus from a Torah Perspective](#)"

Cf. "[Bein Hazmanim Preparation](#)" (around 12:33) where Rav Rosner expounds the Gemara from נדה as relating to the Pintele Yid.

⁹ The first of "[3 Quick Ideas for Parashat Yitro](#)"

¹⁰ מהרב רוזנר לא שמעתי שזה קושייתו של הקוצקר, אלא כך ראיתי בספרו של Rabbi Sacks הקרוי Leadership 100 פרשת מקץ. הרב רוזנר מביא רעיון זה בספרו שלום רב על התורה עמוד 368.

וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת. **כב** וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל יְעַת וְהָיָה כָּל הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ
וְכָל הַדָּבָר הַקָּטָן יִשְׁפָּטוּ הֵם וְהִקְלָ מֵעֲלֶיךָ וְנָשְׂאוּ אֹתָךְ. **כד** וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל
חֲתָנוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר.

ת/ כי כל אחד יכול להתלונן - זה קל. אך להשיא עצות, להגדיל ראש - זו משימתנו.